

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 232g/2025

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul
5 alin. (5) litera l) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012

*(competența instanței de insolvență privind controlul legalității
hotărârii adunării creditorilor)*

CHIȘINĂU

22 ianuarie 2026

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea nei Maria Arhir, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 4 noiembrie 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 22 ianuarie 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „anularea hotărârii adunării creditorilor și a comitetului creditorilor” din articolul 5 alin. (5) litera l) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dl avocat Tudor Buhnaci, în interesele dlui Nicolae Bostan, administrator al insolabilității, în dosarul nr. 2i-2/2018, pendinte la Judecătoria Soroca, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de doamna judecătoare Olga Jamba, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Prin Hotărârea Curții de Apel Bălți din 5 februarie 2016 a fost intentată procedura de insolabilitate în privința Întreprinderii interraionale de stat „Acva-Nord”.

4. Printr-o hotărâre din 19 septembrie 2018, Judecătoria Soroca a confirmat planul procedurii de restructurare a debitorului și dl Nicolae Bostan a fost desemnat în calitate de administrator al insolabilității.

5. La 29 iulie 2024 s-a desfășurat adunarea repetată a creditorilor *Acva-Nord* și s-au adoptat mai multe hotărâri.

6. La 9 august 2024, dl Nicolae Bostan a contestat unele hotărâri ale adunării creditorilor *Acva-Nord* din 29 iulie 2024 și, în special, a solicitat anularea hotărârii privind destituirea sa din funcția de administrator al insolabilității.

7. În cadrul ședinței de judecată, dl avocat Tudor Buhnaci a ridicat, în interesele administratorului insolabilității Nicolae Bostan, excepția de neconstituționalitate a textului „anularea hotărârii adunării creditorilor și a comitetului creditorilor” din articolul 5 alin. (5) litera l) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

8. Printr-o încheiere din 2 octombrie 2025, Judecătoria Soroca a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

9. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

[...]”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Articolul 119 Folosirea căilor de atac

„Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.”

10. Prevederile relevante ale Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 sunt următoarele:

Articolul 5 Competența instanței de judecată

„(1) Cererea de intentare a procesului de insolvență se examinează de către instanța de judecată (instanța de insolvență) în conformitate cu competența jurisdicțională stabilită în Codul de procedură civilă și în prezenta lege.

[...]

(5) Principalele competențe ale instanței de insolvență în cadrul prezentei legi sunt:

[...]

1) **anularea hotărârii adunării creditorilor și a comitetului creditorilor;**

[...].”

Articolul 59 Anularea hotărârii adunării creditorilor

„(1) Hotărârea adunării creditorilor poate fi anulată de instanța de insolvență, pentru încălcări de procedură, precum și pentru motive de ilegalitate, la cererea administratorului insolvenței/lichidatorului, a reprezentantului debitorului sau a creditorilor.

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

11. Autorul excepției consideră că prevederile contestate sunt lipsite de claritate și de previzibilitate, pentru că stabilesc o marjă discreționară nelimitată a instanței de judecată în cazul anulării hotărârilor adunării creditorilor. În redactarea actuală, norma contestată îi permite instanței să anuleze hotărârile organelor debitorului în fiecare caz în care acestea sunt contestate. Astfel, administratorul insolvenței este lipsit de dreptul la un proces echitabil.

12. De asemenea, având în vedere că instanța nu are posibilitatea să respingă cererea pentru anularea hotărârilor adunării creditorilor și ale comitetului creditorilor, norma contestată contravine dreptului la apărare al participanților la proces, *i.e.* al administratorului insolabilității, al adunării creditorilor și al comitetului creditorilor. Autorul mai pretinde că norma contestată contravine articolului 59 alin. (1) din Legea insolabilității.

13. În opinia autorului sesizării, prevederea contestată contravine articolelor 20, 21, 23, 26, 54 și 119 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea insolabilității, ține de competența Curții Constituționale.

16. Curtea observă că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a unui participant la procesul de insolabilitate este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

17. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „anularea hotărârii adunării creditorilor și a comitetului creditorilor” din articolul 5 alin. (5) litera l) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012. Prevederile contestate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

18. Curtea admite că norma contestată ar putea fi aplicată la examinarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

19. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Curtea trebuie să analizeze, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (DCC nr. 130 din 10 octombrie 2023, § 17).

20. Autorul excepției susține că prevederile contestate sunt contrare articolelor 20 (*accesul liber la justiție*), 21 (*prezumția nevinovăției*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 26 (*dreptul la apărare*), 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) și 119 (*folosirea căilor de atac*) din Constituție.

21. Curtea reamintește că articolele 23 și 54 din Constituție nu pot fi invocate de sine stătător. Pentru a fi incidente, autorul trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție. Abia în cadrul analizei caracterului justificat al ingerinței Curtea poate aplica prevederile acestor articole (DCC nr. 59 din 6 iunie 2024, § 23; DCC nr. 152 din 3 decembrie 2024, § 20).

22. Cu privire la incidența articolelor 21 și 119 din Constituție, Curtea constată că autorul sesizării s-a limitat doar la simpla enumerare a acestora, fără să aducă vreun argument. Curtea reiterează că dacă ar proceda la examinarea fondului sesizărilor formulate de o asemenea manieră, i-ar înlocui

pe autorii lor la invocarea argumentelor de neconstituționalitate, fapt care ar echivala cu un control din oficiu (DCC nr. 6 din 5 martie 2024, § 21).

23. Referitor la incidența articolelor 20 și 26 din Constituție și a articolului 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, autorul sesizării a susținut că din cauza neclarității și imprevizibilității sale textul contestat „trezește dubii în privința intimei convingeri a instanței de judecată și a rolului diriguior al acesteia”, deoarece „ori de câte ori examinează o cerere privind anularea hotărârii adunării creditorilor, ea [instanța] urmează să admită cererea și să anuleze hotărârea” adunării creditorilor. De asemenea, autorul a menționat că textul „anularea hotărârii adunării creditorilor și a comitetului creditorilor” contravine expres normei speciale prevăzute de articolul 59 alin. (1) din Legea insolvenței, potrivit căreia „hotărârea adunării creditorilor poate fi anulată de instanța de insolvență”.

24. Din analiza coroborată a legislației, Curtea observă că legislatorul, deținând prerogativa constituțională să reglementeze prin lege organică competența instanțelor de judecată și procedura de judecată a cauzelor (a se vedea articolul 115 alin. (4) din Constituție), a împuternicit, pe de o parte, adunarea creditorilor cu competența de a solicita instanței de insolvență destituirea administratorului insolvenței și înlocuirea lui (a se vedea articolul 54 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 149/2012), iar, pe de altă parte, instanța de insolvență cu competența de a anula hotărârea adunării creditorilor (articolul 5 alin. (5) lit. 1) din aceeași lege), în cazul în care solicitanții-participanți la proces demonstrează că adunarea creditorilor s-a convocat ori s-a desfășurat cu încălcarea prevederilor legale (a se vedea articolul 59 alin. (1)).

25. Curtea nu poate reține afirmația autorului sesizării precum că textul contestat, prin imprevizibilitate, ar avea natura de a îngreuna dreptul constituțional la apărare sau de a-și prezenta cauza în instanță. Curtea reiterează că o dispoziție legală nu poate fi ruptă din sistemul normativ din care face parte și nu poate opera în mod izolat. Dimpotrivă, ea trebuie aplicată în coroborare cu celelalte dispoziții legale incidente, ca făcând parte dintr-un sistem juridic coerent (a se vedea DCC nr.128 din 10 octombrie 2024, § 54; DCC nr. 83 din 17 iulie 2025, § 33). În același sens, instanța care exercită controlul legalității unui act juridic, *i.e.* a hotărârii adunării creditorilor, va trebui să-și motiveze actul judecătoresc pe care îl adoptă, aducând în sprijinul soluției adoptate probe și argumente care confirmă/infirmă respectarea legalității în procesul de adoptare. Prin urmare, problema eventualei discreții a instanței de insolvență în cazul examinării unei cereri de anulare a hotărârii adunării creditorilor nu ține de constituționalitate, ci de interpretarea și aplicarea legii, atribuție care, prin definiție, aparține instanțelor de drept comun.

26. Astfel, Curtea observă că sesizarea autorului este vădit neîntemeiată.

27. Prin urmare, pe baza celor menționate mai sus, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2), (3) lit. f) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. Se *declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „anularea hotărârii adunării creditorilor și a comitetului creditorilor” din articolul 5 alin. (5) litera l) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dl avocat Tudor Buhnaci, în interesele dlui Nicolae Bostan, administrator al insolvenței, în dosarul nr. 2i-2/2018, pendinte la Judecătoria Soroca, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 22 ianuarie 2026
DCC nr. 8
Dosarul nr. 232g/2025*